

FER

Saksnr: 2017-12

Ref: Fer sak 37-16k

Oslo, 2. februar 2018

FAGETISK ANKESAK 2017-12: VEDTAKSPROTOKOLL

Ankeutvalget for fagetiske klagesaker har den 31.01.2018 sluttbehandlet ankesak 2017-12. Anken gjelder klagesak 37-1K, der i brev av 13.06.16. **VEDR.: X vs. NPF-medlem Y, FER-SAK 37/16K**

Klagesaken ble avsluttet i Fagetisk råd (FER) 28.08.2017 med følgende vedtak:

Vedtak: ***5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.***

Innklaget anket vedtaket 03.11.17. FER behandlet anken i møte 27.11.17 og fant at det ikke var fremkommet nye eller supplerende opplysninger som var av en slik art at det endret rådets tidligere vurdering. FER opprettholdt derfor sin tidligere vurdering, og saken ble oversendt Ankeutvalget for fagetiske saker (AFEK) 01.12.17.

Problemstilling

Innklaget psykolog uttalte seg i en spesialisterklæring om en pasient som tidligere har begått seksuelle overgrep, og har vært i behandling hos innklagede. Etter et møte med barnevernet, skrev psykologen en spesialisterklæring om hvorvidt det var fare for at pasienten kunne forgripe seg mot sønnen eller stedatteren, datert 18.12.12. Psykologen skriver i erklæringen bl.a. at *han ikke finner noen tegn til ny overgrepssproblematikk hos [pasientens navn](...)*

Videre at (...) *på nåværende tidspunkt ikke kan se noen grunn til at ikke [pasientens navn] skal kunne fortsette sitt normale familieliv og ha samvær med barna.*

Pasienten ble senere dømt til forvaring i dom av xx.xx.2016. for seksuelle overgrep mot stedatteren. Barnefarens advokat klaget psykologen inn til Fagetisk råd i brev av 13.06.16, der det bl.a. vises til at innklagedes psykologs (...) *uttalelse førte til at barnverntjenesten henla bekymringsmeldingen og [pasientens navn] kunne fortsette overgrepene (...).*

FER presiserte i sitt vedtak av 28.08.17 at barnevernet har et selvstendig ansvar for å følge opp bekymringsmeldinger. FER var således enig med innklaget at han ikke kunne lastes for barnevernets forsømmelse i saken. Men FER mente at psykologen hadde gått for langt i «å gå god

for» at pasienten ikke utgjorde noen fare for barnet, og i for liten grad hadde vurdert risiko og konsekvenser dersom vurderingen ikke var riktig. FER kom til at psykologen burde ha vært mer forbeholden i sine uttalelser om fare for tilbakefall. FER viste til slutt til at psykologen gjennom den fagetiske saksbehandlingen hadde vist manglende etisk refleksjon.

I sin anke viser psykologen bl.a. til at FER uttalte «*FER merker seg dessuten at psykologen gjennom den fagetiske saksbehandlingen ikke kan se at han ikke kunne ha gjort noe annerledes*».

Innklaget psykolog viser til at i ettertid å vurdere saken annerledes, er etterpåklokskap. Han må stå for at han vurderte pasienten feil, og vurderingen bygget på den kjennskap han hadde på tidspunktet for vurderingen. Han skriver at konklusjonen i sitatet fra FER er feil når det gjelder hans forhold til de formelle prosessene i saken, og skriver at han på det formelle plan kunne han ha gjort det annerledes. Han kunne latt være å skrive en uttalelse, insistert på mer utfyllende opplysninger for grunnlaget for barnevernets bekymring (som han ble nektet innsyn i), bedt barnevernet følge opp saken innen han kom med en uttalelse, eller nekte å uttale seg på tross av henstilling fra advokaten og barnevernet. Han nevner at det er første gang han har blitt lurt av en pasient på en slik måte, og at han kjenner seg misbrukt av barnevernet, som ikke skal unnlate å ta bekymringsmeldinger alvorlig.

Han skriver at det er et etisk vanskelig felt å arbeide med pasienter som har begått overgrep, som selv har blitt seksuelt mishandlet som barn, og som ikke har fått hjelp før det er for sent. På grunn av sitt mangeårige arbeid i dette vanskelige feltet, opplever han uttalelsen som ganske krenkende, hvorfor han anker konklusjonen.

Saksbehandlingen i Ankeutvalget

Saken er behandlet av de faste medlemmene Knut Dalen, Ingolf Fosse, Gunnar Larsen og Rune Raudeberg.

Utvalget har gjennomgått de skriv og vedlegg som ble framlagt for Fagetisk råd, vedtaket derfra, og ankeskrivet med vedlegg.

Utvalget vurderer saken som tilstrekkelig opplyst gjennom de dokumenter som foreligger.

Vurdering

Etter AFEKs vurdering har innklaget psykolog vist i sin anke at han hadde flere handlingsalternativer. Han har ikke gjort nærmere rede for hvorfor han valgte som han gjorde.

I ettertid ser innklaget psykolog at han ble lurt av pasienten og at hans vurdering derfor var feilaktig, men han må stå for at han vurderte pasienten feil. Slik AFEK vurderer det, reflekterte innklaget psykolog for lite over usikkerheten i konklusjonene i spesialisterklæringen, datert 18.12.12, og i sin kommunikasjon med FER. Her burde han gitt uttrykk for større grad av tvil, og reflektert over handlingsalternativene. AFEK mener at det er i denne refleksjonen det ligger mulighet for ny læring og ny erkjennelse, slik at psykologen unngår fremtidige fagetiske brudd i lignende saker. AFEK viser særlig til følgende punkter i Ethiske prinsipper for nordiske psykologer:

II.3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i.

Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Ansvar

Psykologen tar selvstendig ansvar for kvaliteten og konsekvensene av sitt arbeid, men er samtidig klar over at han/hun av andre oppleves som representant for sin yrkesgruppe.

Håndtering av etiske dilemmaer

Psykologen erkjenner at fagetiske dilemmaer forekommer, og at det er psykologens ansvar å klargjøre slike dilemmaer og rådføre seg med kolleger og/eller den nasjonale foreningen og å informere relevante andre om de kravene som de etiske prinsippene stiller.

Vedtak

På bakgrunn av tilsendt informasjon har AFEK gjort følgende vedtak:

[5.2.1.3] Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort.

Ankeutvalgets vedtak kan ikke påklages. Eventuelle forespørsler eller innsigelser rettes til Ankeutvalget.

Vennlig hilsen

Ankeutvalget for fagetiske klagesaker

Knut Dalen
leder

Likelydende brev sendt til

- Klageren
- Innklaget psykolog
- Fagetisk råd, Norsk Psykologforening
- Sentralstyret, Norsk Psykologforening